

Universitatea
Transilvania
din Braşov

FACULTATEA DE MEDICINĂ

**Universitatea *Transilvania* din
Braşov**

TEZĂ DE ABILITARE
REZUMAT

**Titlu: Dezvoltarea serviciilor de îngrijiri paliative în România pe
baza modelului OMS de sănătate publică**

Domeniul: MEDICINA

Autor: Conf. Dr. Daniela Viorica Mosoiu

Universitatea: Transilvania

BRAŞOV, 2021

Activitatea mea profesională, academică și științifică, în perioada care a urmat tezei de doctorat până în prezent, aparține în principal domeniului îngrijirilor paliative. Acest nou domeniu emergent în domeniul medicinei este unul important în special în societatea noastră, unde bolile cronice sunt patologia predominantă și ele generează de suferință considerabilă în domeniul fizic, psihosocial și spiritual.

Ca și lider al dezvoltării îngrijirilor paliative în România, am ales abordarea modelului de sănătate publică pentru dezvoltarea îngrijirilor paliative în țară și în regiune. Drept urmare, efortul meu clinic, educațional și științific s-a concentrat pe 3 direcții principale: dezvoltarea serviciilor, educația și disponibilitatea medicamentelor (în special pentru medicamente împotriva durerii)

În zona de dezvoltare a serviciilor, cercetarea s-a concentrat pe modalități bazate pe dovezi pentru dezvoltarea în sistemul public de îngrijire a sănătății a serviciilor integrate de îngrijire paliativă la nivel de bază și specializat. În calitate de oncolog, am început să ofer îngrijiri paliative pacienților cu cancer din comunitate și am cercetat noi modalități pentru a oferi îngrijiri disponibile pacienților cu cancer în toate locațiile. În teza mea de abilitare prezint cercetările făcute în dezvoltarea unui model de îngrijire paliativă de bază pentru pacienții cu cancer din comunitate, sub finanțare PF05, unde am fost cercetător și conducător de proiect. Rezultatele acestei cercetări au generat schimbări de politici și au fost încorporate în noul ordin al ministrului sănătății 253/2018 privind reglementarea dezvoltării și funcționării serviciilor de îngrijiri paliative în România. Cercetările făcute pentru dezvoltarea îngrijirilor paliative de bază în centrele oncologice au arătat mai multe lacune și nevoi nesatisfăcute pentru pacienții cu cancer. Am realizat și validat prin cercetare instrumente simple pentru a fi utilizate pentru evaluare și protocoale pentru îngrijirea clinică, dar impactul a fost mai mic datorită birocrăției și rutinelor din aceste instituții.

Pentru pacienții care nu au cancer (insuficiență cardiacă și BPOC) cercetările mele s-au concentrat pe înțelegerea momentului potrivit pentru începerea îngrijirilor paliative, evidențiind în cele din urmă instrumentele de screening, nevoile existente și modalitatea rentabilă de furnizare a serviciilor de îngrijire paliativă. Rezultatele cercetării arată că instrumentele de prognoșticare sunt incerte, că demararea serviciilor ar trebui să fie legată de nevoi și că modalitățile rentabile de furnizare a serviciilor de îngrijire sunt servicii de îngrijire paliativă la domiciliu inițiate odată ce diagnosticul de insuficiență de organ plus monitorizare

condusă de asistent medical sau clinici ambulatorii încorporate în serviciile de cardiologie/pneumologie. Pentru a asigura continuitatea serviciului, este nevoie de finanțare publică. M-am angajat în cercetări în domeniul economiei al sănătății, deși acest lucru nu era în zona mea de confort. Am întreprins un proiect de cercetare privind dezvoltarea unităților de cost și a matricilor de costuri pentru serviciile de îngrijire paliativă în unitățile de internare și în comunitate și am calculat costul unitar pentru aceste servicii. Lucrarea a fost folosită în continuare în advocacy și a condus la includerea finanțării serviciilor de îngrijire paliativă la domiciliu din fondul național de asigurări de sănătate.

Pentru domeniul accesului la medicamente, nu am discutat în teza mea munca științifică efectuată anterior doctoratului și publicată în Lancet. Aici m-am concentrat în schimb pe evaluarea practicii clinice în utilizarea antagoniștilor NMDA pentru tratamentul durerii și a legăturilor dintre durere și depresie. În cercetarea mea, am explorat utilizarea a două medicamente care blochează receptorii NMDA și, ca atare, sunt extrem de eficiente din punct de vedere teoretic, în gestionarea durerii neuropatice: metadonă și dextrometorfan. Metadona sa dovedit a fi eficientă și sigură ca opioid de primă linie, fără evenimente adverse cardiace atunci când a fost aplicată în gestionarea clinică a durerii. Pe de altă parte, Dextrometorfanul are nevoie de mai multe studii clinice înainte de a-l recomanda în utilizarea tratamentului durerii în îngrijirea paliativă. De asemenea, am studiat căile comune dintre durere și depresie, deoarece aceste 2 entități sunt strâns legate între ele.

În ceea ce privește educația, cercetările mele s-au concentrat pe dezvoltarea curriculumului de bază pentru pregătirea medicală de licență, pe baza recomandărilor Asociației Europene a Îngrijirilor Paliative. Am câștigat un grant Erasmus+ de 3 ani - Proiectul EDUPALL - și pe baza cercetării, împreună cu parteneri din 8 centre academice din întreaga Europă, am dezvoltat o matrice curriculară de bază care a fost apoi transpusă în material educațional mixt și testată pe peste 1000 de studenți la medicină din 4 universități în România și 2 în Irlanda.

După teza de doctorat, am publicat mai multe lucrări științifice, 14 dintre acestea fiind publicate în reviste indexate în baza de date ISI Thomson Reuters. Publicațiile mele au acumulat un total de 306 de citări și un indice H de 8 în baza de date Google Scholar și un indice H de 7 în baza de date ISI.

Dupa finalizarea tezei de doctorat și până acum, am fost directorul unor granturi științifice obținute prin concurs național sau internațional, coordonator științific al unei burse internaționale de cercetare și membru al echipei în alte proiecte de cercetare.

Activitățile mele în domeniul îngrijirilor paliative au adus o contribuție științifică și academică semnificativă în domeniu atât prin lucrări originale, cât și prin cărți publicate ca unic autor, co-autor și editor. Este de remarcat implicarea mea activă în activitatea de formare continuă a medicilor, conducând numeroase cursuri medicale de formare continuă postuniversitară.

Viitoare planuri de cercetare se concentrează pe sedarea paliativă, aspectele etice și consecințele economice, precum și pe dezvoltarea competențelor de cercetare de bază pentru clinicienii din îngrijire paliativă.

În ceea ce privește activitățile didactice, voi continua să predau studenților medicali și asistenților medicali și să conduc programul de masterat în îngrijiri paliative, un program care a trecut în anul precedent prin procesul de acreditare și a primit evaluări remarcabile. În procesul de educație mă voi concentra pe metode mixte de predare, tehnici de educație a adulților, multidisciplinare. Voi lucra la îmbunătățirea colaborării cu toate universitățile medicale din țară și din Moldova pentru a implementa rezultatele proiectului EDUPALL și a Curriculumului European. Cu sprijinul profesorilor internaționali în vizită voi continua să organizez anual masterclass de îngrijire paliativă pe diverse teme.

Având în vedere implicarea în activități didactice și academice, unele dintre acțiunile mele ulterioare privesc în continuare publicarea de noi cărți în domeniul îngrijirilor paliative și propunerea de noi cursuri pentru școala de masterat și doctorat, pentru a asigura o mai bună pregătire a viitorilor profesioniști din domeniul sănătății.